

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA RÉUNION PUBLIQUE DE LA

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

COMMISSION DE LA JUSTICE

VAN

DU

20-06-2000

20-06-2000

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000 : Parlementair Document van de 50e zittingsperiode +
het nummer en het volgnummer
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA : Handelingen (Integraal Verslag)
BV : Beknopt Verslag
PLEN : Plenumvergadering
COM : Commissievergadering

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e
législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA : Questions et Réponses écrites
HA : Annales (Compte Rendu Intégral)
CRA : Compte Rendu Analytique
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission

Officiële publicaties uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

Inhoud

Dinsdag 20 juni 2000

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE - COM 235

Mondelinge vraag van de heer Tony Van Parys aan de minister van Justitie over "de toepassing van het nieuwe snelrecht op de incidenten in de buurt van de Brusselse Beurs na de Euro 2000-wedstrijden" (nr. 2138)

sprekers : **Tony Van Parys, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Mondelinge vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de minister van Justitie over "het oprollen van een bende illegale Roemeense parkeermeterkrakers in Antwerpen" (nr. 2123)

sprekers : **Guido Tastenhoye, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Interpellatie van de heer Claude Eerdekens tot de minister van Justitie over "de staking in de gevangenissen" (nr. 428)

sprekers : **Claude Eerdekens**, voorzitter van de PS-fractie, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Sommaire

Mardi 20 juin 2000

COMMISSION DE LA JUSTICE - COM 235

Question orale de M. Tony Van Parys au ministre de la Justice sur "l'application de la nouvelle procédure accélérée aux incidents aux alentours de la Bourse de Bruxelles après les matches de l'Euro 2000" (n° 2138)

orateurs : **Tony Van Parys, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Question orale de M. Guido Tastenhoye au ministre de la Justice sur "le démantèlement d'une bande d'illegaux roumains, braqueurs de parcmètres à Anvers" (n° 2123)

orateurs : **Guido Tastenhoye, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Interpellation de M. Claude Eerdekens au ministre de la Justice sur "la situation de grève dans les prisons" (n° 428)

orateurs : **Claude Eerdekens**, président du groupe PS, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

COMMISSION DE LA JUSTICE

RÉUNION PUBLIQUE DU

MARDI 20 JUIN 2000

De vergadering wordt geopend om 10.20 uur door de heer **Fred Erdman**, voorzitter.

La réunion est ouverte à 10.20 heures par M. **Fred Erdman**, président.

Regeling van de werkzaamheden**Ordre des travaux**

Aangezien de heer Peter Vanhoutte niet aanwezig is, wordt zijn mondelinge vraag nr. 2058 niet behandeld.

De mondelinge vraag nr. 2104 van mevrouw Annemie Van de Casteele wordt naar een latere datum verschoven.

Mondelinge vraag van de heer Tony Van Parys aan de minister van Justitie over "de toepassing van het nieuwe snelrecht op de incidenten in de buurt van de Brusselse Beurs na de Euro 2000-wedstrijden" (nr. 2138)

Question orale de M. Tony Van Parys au ministre de la Justice sur "l'application de la nouvelle procédure accélérée aux incidents aux alentours de la Bourse de Bruxelles après les matches de l'Euro 2000" (n° 2138)

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er is al heel wat gezegd en geschreven over de reactie van de politie op de incidenten die zich hebben voorgedaan naar aanleiding van verscheidene voetbalwedstrijden in het kader van Euro 2000. Tot op heden is echter minder gezegd en geschreven over de justitiële reactie op het voetbalgeweld en op het hooliganisme. Naar aanleiding van de rellen die zich afspeelden aan de Brusselse Beurs, vooral na de wedstrijden België-Italië en België-Zweden, was het opvallend vast te stellen dat de burgemeester van Brussel nogal wat kritiek had op het optreden van het parket van Brussel. Tijdens een van de eerste perscon-

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

OPENBARE VERGADERING VAN

DINSDAG 20 JUNI 2000

ferenties naar aanleiding van deze rellen gaf burgemeester de Donnée te kennen dat de politie had gedaan wat ze kon. Hij zei dat er aanhoudingen hadden plaatsgevonden, maar dat er geen justitieel vervolg zou zijn.

Parketmagistraat Van Haecke - die wel eens de voetbalmagistraat wordt genoemd - heeft daarop gereageerd. In de media verklaarde hij dat men het parket niet veel kon verwijten. In de realiteit bleek immers dat het snelrecht niet kon worden toegepast. De heer Van Haecke noemde twee problemen bij de toepassing van het snelrecht. Ten eerste is de drempel te hoog. Deze drempel is bepaald op misdrijven met een gevangenisstraf van meer dan 1 jaar. Ten tweede is er nauwelijks identificatie van daders van misdrijven. De politionele activiteit is immers hoofdzakelijk gericht op de ordehandhaving en veel minder op de gerechtelijke vaststellingen met het oog op vervolging. De voetbalmagistraat voegde er bovendien aan toe dat het snelrecht eigenlijk geen probaat instrument is tegen het voetbalgeweld en het hooliganisme. Hij meende dat het beter zou zijn om het toepassingsgebied van de voetbalwet uit te breiden, met name tot alle feiten die te maken hebben met het voetbalgeweld, ook buiten de stadia. In plaats van het snelrecht zou men volgens hem beter zorgen voor administratieve sancties, zoals die trouwens in de voetbalwet zijn ingeschreven, evenwel in heel beperkte mate op dit ogenblik. Magistraat Van Haecke was dus blijkbaar van oordeel dat het snelrecht niet geschikt is voor deze vormen van criminaliteit.

Ondertussen zijn er ook in het weekend rellen geweest in Brussel en in Charleroi. Ook vorige nacht waren er rellen. Uit gegevens die in de media zijn verschenen zouden er in Brussel en in Charleroi twee of drie toepassingen van het snelrecht zijn.

Professor Uytendaele, die in de buurt van regeringskringen wordt gesitueerd, liet zich op RTBF, na de wedstrijd Engeland-Duitsland, bijzonder smalend uit over het snelrecht. Ik weet niet of sommige collega's het hebben gezien. In Franstalige kringen wordt de man een expert genoemd in aangelegenheden die met criminaliteit en de bestrijding van de criminaliteit te maken hebben. Hij wordt in de uitzending in ieder geval op die manier voorgesteld.

De heer **Hugo Coveliers** (VLD) : Is professor Uytendaele een voetbalspecialist ?

De **voorzitter** : Er bestaat nog zo iets als privacy, mijnheer Coveliers.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Professor Uytendaele stelde zichzelf niet alleen als een voetbalspecialist voor maar heel uitdrukkelijk als specialist in de materie van de criminaliteit. In die hoedanigheid was hij klaarblijkelijk aanwezig. Hij drukte zich bijzonder smalend uit over het snelrecht en verklaarde dat we dat best zo snel mogelijk opnieuw bekijken en evalueren, want het is zeer de vraag of dit allemaal wel nodig was.

Een aantal commentaren - onder andere van de burgemeester van Brussel en voetbalmagistraat Van Haecke - en de vaststellingen op het terrein geven aanleiding tot een aantal concrete vragen aan de minister.

Ten eerste, in hoeveel gevallen werd het snelrecht tot nu toe op hooligans toegepast ?

Ten tweede, is de minister, op basis van de huidige vaststellingen en ervaringen, van oordeel dat het snelrecht in de concrete toepassing een efficiënt middel is om tijdens Euro 2000 en in het algemeen het hooliganisme aan te pakken ?

Ten derde, wat is de reactie van de minister van Justitie op de uitlatingen van voetbalmagistraat Van Haecke, in de eerste plaats omtrent de onmogelijkheid het snelrecht op het hooliganisme toe te passen en in de tweede plaats op zijn suggestie om in plaats van het snelrecht het toepassingsgebied van de voetbalwet uit te breiden ? Dit zou volgens deze magistraat interessanter en efficiënter zijn in de strijd tegen het hooliganisme.

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, collega Van Parys, wat uw eerste vraag betreft, kan ik u mededelen dat op zaterdag 17 juni 2000 voor het eerst in Brussel - in het kader van Euro 2000 - werd gebruikgemaakt van de procedure op basis van de wet van 28 maart 2000 tot invoering van de onmiddellijke verschijning in strafzaken. De onderzoeksrechter heeft een aanhoudingsmandaat met het oog op onmiddellijke verschijning afgeleverd. De openbare zitting zal op donderdag 22 juni, voor de 52ste kamer van de correctionele rechtbank te Brussel plaatsvinden. De andere snelrecht-procedure, bij wet ingevoerd op 11 juni 1994, is toegepast op een betichte voor wie een vrijheidsberoving niet noodzakelijk werd geacht.

Is het snelrecht een efficiënt middel tijdens Euro 2000 ? Ik herinner mij de debatten nog zeer levendig. Ik heb altijd volgehouden dat het snelrecht in een aantal omstandigheden kan worden toegepast die niet noodzakelijk aan voetbalhooliganisme moeten worden gekoppeld. Men heeft destijds gezegd dat het anders een

gelegenheidswetgeving zou zijn. Volgens mij heeft het een breder kader. Toch is het een efficiënt middel, al moeten we de strijd tegen het hooliganisme in het algemeen durven aan te pakken.

De verstoring van de openbare orde is meestal de eerste stap naar mogelijke strafrechtelijke gevolgen.

Het departement van Binnenlandse Zaken heeft gevraagd alles te doen wat mogelijk is om de verstoring van de openbare orde te verhinderen. Dit betekent dat de politiediensten in de eerste plaats bezig zijn met de problemen van ordehandhaving en in de tweede plaats met de gerechtelijke vaststellingen. Dat de politiediensten deze twee taken gelijktijdig moeten uitoefenen zorgt voor problemen. De ordehandhaving tijdens Euro 2000 is een topprioriteit. De gerechtelijke instanties zullen slechts in de tweede plaats hun werk kunnen doen. We kunnen niet vragen deze twee belangrijke taken met dezelfde concentratie tegelijkertijd in te vullen. Soms blijkt dat de gerechtelijke vaststellingen niet altijd voldoende zijn om specifieke gerechtelijke maatregelen te nemen.

Men mag niet over het hoofd zien dat België en de andere landen hun les hebben getrokken uit de verschillende incidenten die zich hebben voorgedaan naar aanleiding van de Mundial in Frankrijk. We hebben op elk domein specifieke maatregelen genomen in de strijd tegen het hooliganisme. De samenwerking met de preventiediensten van het departement van Binnenlandse Zaken of de gemeenten, de internationale samenwerking met de gerechtelijke autoriteiten, meer bepaald met Duitsland - tijdens Euro 2000 is er een Duitse magistraat aanwezig - hebben tot gevolg dat er tot op heden minder strafrechtelijke misdrijven werden gepleegd dan op de Mundial. Het is duidelijk dat andere gerechtelijke middelen niet van toepassing zijn als de gerechtelijke autoriteiten geen dossier hebben om de vervolging in te stellen. Het is eveneens duidelijk dat het snelrecht wordt toegepast als de gerechtelijke dossiers zijn overgebracht en de voorwaarden voor het openbaar ministerie vervuld zijn om het snelrecht toe te passen. Het openbaar ministerie van Charleroi heeft 3 procedures voor onmiddellijke verschijning ingeleid voor feiten van weerspanning tegen een politieagent en voor een poging van diefstal met geweld van ticketten. Deze feiten hebben zich vorige zaterdag voorgedaan.

Wat de bemerkingen van de burgemeester en de reactie van de heer Van Haecke betreft, beklemtoon ik dat het parket nooit gezegd heeft dat het onmogelijk is het snelrecht op hooligans toe te passen. Het parket heeft wel informatie verstrekt over de toepassing van de nieuwe wet. In deze materie werd opnieuw beklemtoond dat deze procedure toepasselijk is op feiten waarop een gevangenisstraf van minimum 1 jaar staat. In geval van rellen is het zeer moeilijk concrete feiten ten laste van

Marc Verwilghen

welbepaalde verdachten toe te schrijven. Bovendien moeten de criteria van de gewone aanhoudingsmandaten worden geëerbiedigd. Dit heeft tot gevolg dat de procedure van onmiddellijke verschijning moeilijk toe te passen is op het merendeel van de hooligans. Deze procedure werd desalniettemin toegepast, conform de voorwaarden die in de wet zijn vastgelegd. De heer Van Haecke heeft laten weten dat de politiediensten meer zorg moeten besteden aan de opstelling van de processen-verbaal zodat dit materiaal bruikbaar is voor de gerechtelijke afhandeling. Het openbaar ministerie heeft de keuze in de panoplie van middelen, waaronder het snelrecht versie 2000.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Mijnheer de minister, de toepassing van het snelrecht op het terrein faalt. Het is gebleken dat men de snelrechtprocedure slechts tegen een paar individuen heeft kunnen opstarten. Dit staat haaks op de ambities van de regering bij de voorstelling van het wetsontwerp. Alhoewel ik het met u eens ben dat het snelrecht een ruimer toepassingsgebied moet hebben dan alleen het voetbalgeweld en in de eerste plaats gebruikt moet worden om de straatcriminaliteit aan te pakken, wens ik u te herinneren aan de parlementaire behandeling van het snelrecht. Men heeft alles op alles gezet om het snelrecht tijdens Euro 2000 te kunnen toepassen. Ik stel vast dat men ondanks de honderden vaststellingen slechts een paar mensen met het snelrecht kan berechten. Het is, mijns inziens, evident dat dit vragen oproept. We moeten bij hoogdringendheid onderzoeken op welke manier deze procedure kan worden aangepast.

Immers, in de praktijk kan ze niet worden toegepast, zoals verschillende personen hebben opgemerkt. De heer de Donnée steekt bijvoorbeeld niet weg dat dit aanleiding geeft tot ontmoediging bij de politiediensten. Vergeten wij evenmin dat de heer Van Haecke duidelijk de zwakke punten van de wetgeving heeft onderstreept en dat het college van procureurs-generaal in de rondzendbrief heeft verklaard dat de toepassing van de wet niet hoeft te worden uitgesteld om ze alsnog te evalueren en aan te passen, zodanig dat men over een efficiënt middel beschikt. Dan zou worden vermeden dat ze op het terrein niet functioneert, wat we thans moeten vaststellen.

Ten slotte, deel ik uw mening, mijnheer de minister, wanneer u stelt dat de politiediensten in eerste instantie de openbare orde moeten handhaven. Dit is, mijns inziens, nochtans niet de goede strategie. Men moet ook voldoende capaciteit ter beschikking stellen, opdat de politie ook haar gerechtelijke taken kan uitvoeren. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat er terzake een fundamenteel probleem groeit, dat zich des te scherper zal laten gevoelen wanneer de politiehervorming wordt

geïmplementeerd : er moet voldoende capaciteit aanwezig zijn om de vaststellingen te doen die resulteren in vervolgingen, anders zullen bepaalde vormen van criminaliteit niet of onvoldoende worden bestraft en zal de justitie in het gedrang worden gebracht.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de minister van Justitie over "het oprollen van een bende illegale Roemeense parkeermeterkrakers in Antwerpen" (nr. 2123)

Question orale de M. Guido Tastenhoye au ministre de la Justice sur "le démantèlement d'une bande d'illégaux roumains, braqueurs de parcmètres à Anvers" (n° 2123)

De heer **Guido Tastenhoye** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, u zult niet ontkennen dat de overlast door illegalen in ons land, meer bepaald in Antwerpen, zeer groot blijft. Nog steeds lezen en horen wij berichten van illegalen die in de criminaliteit verzeild geraken en waartegen zeer weinig wordt opgetreden. De gebeurtenissen van deze week in Dover hebben nogmaals aangetoond hoe groot het probleem wel is.

Ik ben verplicht om telkens zowel u, als minister van Justitie, als de minister van Binnenlandse Zaken te ondervragen, omdat mijn vragen betrekking hebben op een gedeelde bevoegdheid. Welnu, als u niet met uw collega gaat samen zitten om een werkbaar plan uit te werken, waarmee u naar Europa gaat om het probleem op Europees vlak aan te pakken, dan zal er nooit een oplossing worden gevonden. Ik heb al herhaaldelijk aangedrongen bij uw collega van Binnenlandse Zaken om een reeks harde maatregelen te nemen tegen de mensensmokkel. Ik denk in de eerste plaats aan veel scherpere grenscontroles, in de tweede plaats aan zeer hoge boetes voor de mensensmokkelaars tot gevangenisstraffen toe, het systeem in Groot-Brittannië, en in de derde plaats aan de toepassing van het snelrecht gekoppeld aan zware gevangenisstraffen zoals in Frankrijk herhaaldelijk is gebeurd.

Mijnheer de minister, mijn vragen gaan ook ditmaal over een opzienbarende aangelegenheid die vorige week de voorpagina van De Gazet van Antwerpen haalde.

(Gelach)

Lach er maar mee.

De heer **Hugo Coveliers** (VLD) : Ik lach met u omdat u meent, telkens er iets in de krant verschijnt, hierover hier het woord te moeten komen voeren.

De heer **Guido Tastenhoye** (Vlaams Blok) : U doet dat niet ?

De heer **Hugo Coveliers** (VLD) : Neen, niet elke keer. Wij lezen ook de krant, hoor.

De heer **Guido Tastenhoye** (Vlaams Blok) : U gaat hier toch niet bepalen waarover ik het woord mag voeren.

De heer **Hugo Coveliers** (VLD) : U zult niet bepalen wanneer ik mag lachen.

De heer **Guido Tastenhoye** (Vlaams Blok) : Mijnheer de minister, ik zou dus graag vernemen wat er in dit concrete geval met die illegalen is gebeurd. Het ging blijkbaar om Roemenen die in het Antwerpse tussen 1 maart 2000 en 12 juni 2000, de dag van hun arrestatie, in totaal 185 parkeermeters zouden hebben gekraakt, voor een totaal gecumuleerd verlies van 2,5 miljoen frank.

Mijnheer de minister, zijn de feiten, zoals ze werden weergegeven in het bewuste artikel van De Gazet van Antwerpen van 15 juni 2000, correct ? Zo nee, wat was dan de ware toedracht van de feiten ?

Wat is er met die illegale criminele Roemenen, die op heterdaad werden betrapt, gebeurd na hun arrestatie door de Antwerpse politie ? Bleven zij aangehouden of werden zij, zoals dat altijd helaas al te dikwijls gebeurt, opnieuw vrijgelaten, misschien zelfs met het bevel om het land onmiddellijk te verlaten, waardoor zij aan hun straf zouden ontsnappen ? Hetzelfde is gebeurd met de razzia op 18 mei 2000, toen 10 pooiers werden opgepakt. Men heeft het niet beter gevonden om, in plaats van ze op te sluiten en de rechtsgang te laten plaatsvinden, ze op een vliegtuig te zetten richting Albanië en Polen, zodat zij nu misschien al naar België zijn teruggekeerd en hun criminele activiteiten kunnen voortzetten.

Mijnheer de minister, in uw vorig antwoord had u aangekondigd een overleg op te zetten tussen Justitie, de procureur, de dienst Vreemdelingenzaken en Binnenlandse Zaken. Hebt u reeds concrete maatregelen genomen om deze problematiek krachtdadig aan te pakken ?

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, collega Tastenhoye, om te kunnen antwoorden op de reeks vragen die u hebt gesteld, heb ik contact genomen met de procureur des Konings te Antwerpen. Op 16 juni 2000 heeft hij mij het volgende laten weten, waarmee hij meteen het antwoord formuleert op de door u gestelde vragen : "De feiten van het dossier kunnen kort worden weergegeven als volgt. In de periode van 30 maart 2000 tot 12 juni 2000 werden er te Antwerpen meer dan 120 parkeerautomaten opengebroken en werd het geld telkens ontvreemd. De modus operandi van deze feiten was telkens dezelfde. Op 6 juni 2000 stelden getuigen vast dat de daders van de feiten zich bevonden in een

geïdentificeerd voertuig. Deze wagen werd op 12 juni 2000 door een patrouille van de politie-centrum opgemerkt terwijl hij geparkeerd stond aan de Rubenslei. De wagen werd geobserveerd en tegen 3.40 uur in de ochtend zijn de drie mannen gearresteerd die in de wagen stapten. Bij het fouilleren van de personen werd een zeer grote hoeveelheid muntstukken aangetroffen, wat aantoonde dat het wellicht om de daders gaat en in de wagen bevond zich verfijnd inbrekersmateriaal, wat andermaal een bewijsmiddel is. De drie verdachten ontkennen evenwel iets te maken te hebben met het openbreken van de parkeerautomaten, maar dat soort uitvluchten is al langer gekend.

De drie verdachten werden onmiddellijk gearresteerd en ter beschikking gesteld van het ambt van de procureur des Konings. Op 12 juni 2000 heeft de procureur een onderzoeksrechter gevorderd om over te gaan tot een gerechtelijk onderzoek en het afleveren van een bevel tot aanhouding lastens de drie verdachten. Dit is nog dezelfde dag gebeurd. In de brief van 16 juni schrijft de procureur : "Heden verschenen de drie verdachten voor de raadkamer en hun aanhouding werd gehandhaafd". In afwachting van de verdere afloop van de procedure zijn ze in de gevangenis opgesloten.

De procureur des Konings schrijft verder : "Op dit ogenblik heeft mijn ambt geen zicht op eventueel lopende regularisatieprocedures in hoofde van die personen. Het gerechtelijk onderzoek wordt uiteraard voortgezet naar mogelijke linken met andere personen of andere misdrijven."

Wat betreft uw slotvraag kan ik u mededelen dat ik een bezoek heb gebracht aan de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen. Ik heb op dat ogenblik ook contact gehad met de procureur des Konings. In het actieplan van de procureur des Konings is de mensenhandel en de strijd tegen de georganiseerde misdaad een van de essentiële elementen. Ik ben aangenaam verrast dat de procureur des Konings op het terrein zoveel stappen heeft ondernomen om in dit dossier een daadwerkelijk antwoord te kunnen geven aan deze vormen van criminaliteit.

De heer **Guido Tastenhoye** (Vlaams Blok) : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het kan niet ontkend worden dat er met de aanstelling van de nieuwe procureur Van Lijsebeth een nieuwe wind door Antwerpen waait. Wij hopen alleen maar dat dit beleid wordt voortgezet. Het mag zelfs nog opgevoerd worden zodat deze problematiek van illegalen uit de wereld geholpen wordt. Zij komen hier namelijk onze wijken onveilig maken.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Interpellation de M. Claude Eerdeken au ministre de la Justice sur "la situation de grève dans les prisons" (n° 428)

Interpellatie van de heer Claude Eerdeken tot de minister van Justitie over "de staking in de gevangenissen" (nr. 428)

M. Claude Eerdeken (PS) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, nous étions quelques-uns à nous trouver à l'étranger dans le cadre d'un déplacement des chefs de groupe quand, en regardant TV5, nous avons appris qu'il y avait de l'émoi dans les prisons belges et qu'une grève s'était déclenchée à la veille de l'Euro 2000.

Lorsqu'on est, comme moi, sensibilisé à cette situation par la présence d'une prison sur le territoire de sa commune, on souhaite savoir ce qu'il en est de ce mouvement.

J'ai examiné une volumineuse revue de presse et j'ai appris que cette grève était survenue malgré un accord conclu entre votre département, le département des Finances et celui du Budget et les représentants de l'administration pénitentiaire. Malgré cet accord négocié durant la nuit, la grève s'est poursuivie dans certains établissements, comme si l'accord ne pouvait pas satisfaire la base.

Dans "Vers l'Avenir" du 11 juin, on peut lire : "Malgré un bon accord, il y a une grève", dans "Le Soir" : "Trop de détenus et trop peu de gardiens", dans "La Meuse" : "La grève a déjà commencé" et "On a oublié les gardiens de prison". Et surtout, "La Libre Belgique" a publié le 9 juin un excellent article expliquant la portée de l'accord survenu lors de la négociation, que cela constitue des avancées significatives pour les revendications des représentants du personnel mais qu'il y a malgré tout une sorte de tension. Les gardiens de prison ont le sentiment d'être un peu oubliés et ils manifestent leur ras-le-bol.

C'est d'autant plus vrai dans une prison que je connais bien, celle d'Andenne. Aux problèmes sociaux s'ajoute un problème d'environnement et de mauvaises odeurs que dégage une entreprise dont la Région wallonne s'obstine à ne pas assurer la fermeture. C'est ainsi que les représentants des trois organisations syndicales ont contacté les autorités locales et wallonnes pour obtenir l'arrêt de cette activité nuisible. Dès lors que les gardiens de prison ont déjà des problèmes d'horaires, qu'ils doivent surveiller des détenus qui purgent des peines de longue durée, le fait qu'il y ait à certains moments des odeurs insupportables est de nature, non seulement à énerver les détenus, mais à provoquer une mauvaise

humeur au sein du personnel de l'administration pénitentiaire. S'ajoute donc un problème environnemental tout à fait extérieur à vos compétences, monsieur le ministre, mais qui a joué un rôle dans le conflit social.

Comment pouvez-vous définir le climat actuel puisqu'il y a un accord et que celui-ci semble satisfaire tout le monde ? Que peut-on faire dans le cas spécifique de la prison d'Andenne vis-à-vis de ce problème complémentaire d'environnement ? Que comptez-vous faire ?

Que pourrez-vous faire début juillet, lorsque seront connus les résultats d'une étude de santé publique réalisée par l'institut Erasme de l'ULB ? Il ressort des premiers échos qui me reviennent de cette étude qu'il y a danger pour la santé des personnes se trouvant à proximité de cette entreprise. Si vraiment il y avait pour les détenus et pour le personnel un danger à se trouver dans les environs d'Ardenne Humus et si celle-ci poursuivait ses activités, envisagez-vous une intervention auprès du ministre régional wallon de l'Environnement en vue de faire cesser cette exploitation qui ferait courir à la population un danger aussi grave que celui que nous avons connu à Mellery dans le passé ? Dans l'étude de l'ULB, une comparaison sera faite avec Mellery. La pollution y était importante et seulement 700 personnes étaient concernées. Dans le cas d'Andenne, 20 000 personnes pourraient être incommodées, dont les 300 membres de l'administration pénitentiaire et les 400 détenus.

M. Marc Verwilghen, ministre : Monsieur le président, monsieur Eerdeken, votre interpellation concerne principalement les tensions sociales qui existent au sein de nos établissements pénitentiaires. Je souhaite avant tout vous informer que mes collaborateurs ont régulièrement des contacts informels avec de larges délégations des organisations syndicales représentatives du secteur.

J'attends non seulement de mes collaborateurs qu'ils entretiennent ces contacts puisque la règle veut qu'une concertation avec le syndicats ait lieu, mais je désire surtout que cette concertation se réalise aussi en dehors des structures officielles de négociations.

Mon objectif est de développer une culture de respect dans les établissements pénitentiaires, notamment à l'égard de l'agent pénitentiaire qui doit s'acquitter d'une tâche difficile et peu confortable dans des conditions pour le moins stressantes.

Lorsqu'en automne 1999, mes collaborateurs ont établi les premiers contacts avec les organisations syndicales précitées, on s'est vite aperçu que l'héritage du précédent gouvernement n'était pas des plus positifs. Différentes plaintes étaient à l'ordre du jour. La plus importante concernait l'arriéré en matière de congés.

Marc Verwilghen

Entre-temps, il est apparu que l'arriéré collectif en matière de congés, de jours de récupération des heures supplémentaires et de jours de repos des agents pénitentiaires s'élevait encore à 126 000 jours à la fin du mois de décembre 1999. Il ne s'agit donc pas d'un arriéré qui s'est créé en quelques mois, soyons clairs à ce sujet.

Ma conclusion, à l'époque, a été claire : des solutions doivent non seulement être trouvées pour résorber aussi rapidement que possible cet arriéré, mais des mesures structurelles doivent également et même peut-être surtout être prises en vue de freiner son développement et d'y mettre fin à l'avenir.

C'est d'ailleurs une des raisons pour laquelle cette grève a pris l'ampleur qu'elle a connue.

Lorsqu'à la fin du mois de décembre 1999, nous nous sommes concertés de façon informelle à ce sujet, il a été communiqué aux organisations syndicales que l'autorité leur présenterait une proposition concrète au milieu de l'année 2000.

J'ai ensuite chargé mes collaborateurs d'entamer immédiatement des négociations avec les cabinets du Budget et de la Fonction publique car vous n'êtes pas sans savoir que même si le ministre de la Justice peut souhaiter ce qu'il y a de mieux pour ses collaborateurs, ce sont mes collègues du Budget et de la Fonction publique qui décident des moyens.

Au cours de la période écoulée, une concertation continue a été mise sur pied entre les cabinets concernés ainsi qu'entre mon cabinet et le syndicat.

Progressivement, une proposition s'est dégagée pour déboucher, le 7 juin 2000, sur ce que l'on pourrait appeler un préaccord portant sur les principes de la poursuite des négociations.

Je dois constater que les syndicats ont néanmoins organisé une grève de 24 heures. Je présume qu'ils voulaient influencer davantage sur les discussions finales du 15 juin.

Je ne souhaite pas m'exprimer plus longuement sur ce point. J'espère seulement arriver à une paix sociale durable fondée sur des solutions qui répondent non seulement aux souhaits actuels des syndicats, mais aussi aux besoins futurs de l'organisation pénitentiaire.

Je vous rappelle les points sur lesquels un accord de principe a été obtenu. Vous disposerez ainsi d'un aperçu des revendications mais également des solutions proposées.

1. La prolongation sur une base volontaire du régime de 36 heures/semaine et ce jusqu'au 31 décembre 2001.

Une circulaire au personnel précisera que les demandes introduites à ce jour seront satisfaites à partir du 1er juillet 2000. A titre expérimental, dans les établissements pénitentiaires, les agents pénitentiaires sont autorisés à travailler sous le régime de 36 heures/semaine. Nous proposons d'étendre ce projet aux agents pénitentiaires stagiaires et d'en prévoir en même temps une prolongation jusqu'à la fin de 2001.

2. L'instauration d'un cadre mixte.

L'introduction de ce cadre mixte est également un dossier important pour mon département. Les résultats positifs d'expériences menées dans les prisons de Bruges et de Gand démontrent que la coopération entre agents masculins et féminins est parfaitement possible. Cela offre également aux détenus un cadre de vie qui correspond plus à la société libre. Enfin, ce cadre nous donnera une base de recrutement bien plus large que celle dont nous disposons actuellement. Il est de plus en plus difficile, principalement en Flandre, de trouver des candidats masculins appropriés pour cet emploi.

3. La création d'un cadre technique.

Actuellement, il n'existe aucun cadre technique et les agents exerçant les fonctions techniques doivent être recrutés sur le cadre des surveillants. C'est pourquoi et ce essentiellement pour pouvoir engager du personnel qualifié, la création d'un cadre technique distinct doté d'une structure de carrière propre s'imposait.

4. La réévaluation de la carrière par la création de gardes d'assistants pénitentiaires et d'assistants techniques en chef.

L'introduction de ces nouveaux grades améliore dans un certain sens les perspectives de carrière tant des agents pénitentiaires que des techniciens.

5. L'instauration d'un diviseur réaliste, à savoir 186,5 et l'intégration dans le cadre statutaire de tous les contingents des contractuels acquis sous la forme d'avances.

Cette mesure est la plus importante de toutes les mesures proposées. Il s'agit de la manière dont on détermine, par un nombre de postes de travail donné, combien de collaborateurs effectifs sont nécessaires pour que les postes soient occupés en permanence. Pour connaître ce nombre, il convient tout d'abord de se mettre d'accord sur le nombre moyen de jours de prestation des agents pénitentiaires. Actuellement, ce nombre est toujours fixé à 198, alors qu'il ressort d'une étude interne des établissements pénitentiaires que, vu les possibilités d'absences plus étendues, ce chiffre ne correspond plus à la réalité depuis longtemps.

Le fait que, durant toutes ces années, on n'a pas voulu prendre conscience de ce problème ni s'y attaquer est incompréhensible. Dans l'intervalle, il s'est créé un ar-

Marc Verwilghen

riéré injustifiable. Au niveau des congés, il existe un accord pour arriver au chiffre réaliste que je viens de vous citer. Dans la pratique, cela aura comme résultat une augmentation du nombre d'effectifs, bien entendu.

6. Le paiement sur une base volontaire des jours à récupérer et qui ne sont pas des jours de congés de vacances annuels. L'objectif est toutefois clair : il s'agit de résorber le plus rapidement possible l'arriéré accumulé par le passé.

7. La création d'un contingent spécifique d'agents contractuels qui devra permettre de résorber, à terme, les arriérés de jours de congés de vacances annuels.

C'est la seule façon de résoudre le problème des arriérés de jours de congés de vacances annuels qui ne peuvent être ou ne seront pas compensés par paiement.

8. L'instauration d'un contrôle correct de l'absentéisme pour cause de maladie. Il y a chez les agents pénitentiaires un taux d'absentéisme élevé, à savoir une moyenne annuelle de 24 jours par an et par agent. Il est évident que l'organisation pénitentiaire devra mettre en oeuvre une politique moderne en termes de ressources humaines pour pallier ce problème. A cet égard, des plans concrets sont en préparation. Cependant, entre-temps, force est de constater qu'il est souvent impossible d'effectuer un contrôle sur les absences pour maladie. Une solution à ce problème sera étudiée en coopération avec le service de santé administratif.

9. La redéfinition des conditions d'octroi de la prime de productivité afin de réaliser l'objectif visant à stimuler réellement la productivité.

Nous nous demandons si ladite prime de productivité octroyée par le précédent gouvernement donne des résultats. J'ai des doutes à ce sujet, vu le taux d'absentéisme élevé. Nous souhaitons remplacer ces techniques par un système de valorisation effective de la productivité. Les syndicats se sont déjà déclarés d'accord avec ces propositions, à l'exclusion de la CGSP en ce qui concerne le point 9. Je vous fais remarquer que ce point ne constitue pas une proposition concrète mais relève du principe d'une prime de productivité efficace afin de concrétiser les conditions d'attribution et de pouvoir amorcer la concertation réelle. Des données supplémentaires doivent encore être rassemblées.

Pour ce qui concerne la problématique d'Andenne, je puis confirmer que l'établissement est incommodé par des nuisances olfactives venant d'une société avoisinante. La direction de la prison s'est adressée à vous en

tant que bourgmestre d'Andenne pour signaler le problème. J'ai pris connaissance de la correspondance que vous avez entretenue avec le directeur de la prison. Dans votre lettre datée du 22 mai 2000, vous écrivez que le permis d'exploiter accordé à la société dispose qu'elle est tenue de ne causer aucune nuisance olfactive susceptible de porter atteinte au voisinage. Je cite : "Une récente modification du permis par la députation permanente du Conseil provincial de Namur a failli assouplir les conditions d'exploiter quant aux nuisances olfactives générées par la société. Mais la ville a immédiatement introduit un recours suspensif de ces dispositions auprès du ministre qui est appelé à statuer".

J'en déduis que les instances compétentes sont déjà saisies de cette question et qu'une solution durable pourra être trouvée.

M. Claude Eerdekens (PS) : Monsieur le président, je remercie le ministre de nous avoir précisé le contenu de cet accord. Manifestement, il doit encore être "digéré" et compris par toutes les personnes concernées par son application. C'est en tout cas une bonne chose que cet accord ait pu survenir.

En ce qui concerne les mauvaises odeurs spécifiques que subissent les détenus et le personnel de cette prison, il faut savoir que le 7 juin dernier, le ministre régional compétent a statué en permettant malheureusement à l'entreprise concernée de continuer ses activités, sans lui interdire la production de nuisances olfactives, de telle sorte que la ville va introduire un recours en suspension et en annulation devant le Conseil d'Etat. Je crains donc que tôt ou tard une émeute n'éclate dans cette prison, compte tenu des mauvaises odeurs.

Le 30 juin, je disposerai du rapport officiel de l'ULB et je ne manquerai pas de vous le communiquer. A en croire ce rapport, les risques de cancer seraient en tout cas particulièrement effrayants pour les personnes exposées dans le voisinage. Je pense donc qu'il s'imposera au ministère de la Justice de s'associer à la ville et à d'autres pour mettre fin à cette nuisance insupportable.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

- *La réunion publique de commission est levée à 11.00 heures.*

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.00 uur.*